



# KURIER Wileński

SOBOTA, 16 MAJA 1992 R.  
Nr 95 (11864)

## RN powiedziała się za dwoma referendami

Na wieczornym posiedzeniu plenarnym 14 maja sesji Rady Najwyższej Republiki Litewskiej na prośbę Frakcji Narodowców na podjęcie referendy w sprawie projektu uchwały Rady Najwyższej, w myśl której jednocześnie ma być przeprowadzone referendum w sprawie restytucji urzędu prezydenta Republiki Litewskiej oraz referendum w sprawie wyrażenia woli obywateli co do bezwarunkowego i niezwłocznego wycofania wojska byłego ZSRR z terytorium Republiki Litewskiej w 1992 r. oraz rekompensaty strat.

Omawianie projektu uchwały Rady Najwyższej Republiki Litewskiej „O ogłoszeniu referendum” przeniesiono na inne posiedzenie plenarne.

Przedstawienie przez deputowanego A. Taurantasa alternatywnego projektu uchwały, frakcje wychodzą na naradę i równie następuje przerwa w posiedzeniu.

W imieniu czterech frakcji: Centrum, Polskiej, Liberatów oraz Frakcji Postępu Narodowego oświadczenie odczytał deputowany K. Lapinskas i przedstawił projekt uchwały.

W imieniu czterech innych frakcji: Zgody, Narodowców, Zjednoczonej Sajudisu oraz Fra-



W PARLAMENCIE

REPUBLIKI

kcyj Umiarkowanych projekt uchwały przedłożył deputowany J. Sziemenas.

Przez głosowanie imienne przyjmuje się uchwałę Republiki Litewskiej „O referendum w sprawie „restytucji urzędu prezydenta Republiki Litewskiej” oraz w sprawie ogłoszenia o przeprowadzeniu w tym samym dniu referendum dla wyrażenia woli obywateli co do bezwarunkowego i niezwłocznego wycofania wojska byłego ZSRR z terytorium Republiki Litewskiej w 1992 r. oraz rekompensaty strat”. W myśl przyjętej uchwały referendum odbędzie się 23 maja i 14 czerwca. (ELTA).

## Podróż przez Szesztokai - od 1 lipca?

Z Warszawy do Wilna wróci delegacja „kolejarzy” Litwy z dyrektorem komercyjnym „Kolei Litewskich” S. Kaupasem na czele. Prowadzila ona pertraktacje na temat ostatecznej daty rozruchu linii kolejowej Szesztokai - Suwałki. Ugodzono wiele punktów wzajemnej umowy. Teraz zostaje czekać jedynie na zawarcie odpowiedniej umowy państwowej.

Jeżeli wszystko będzie się układało dobrze, pociągi na trasie Szesztokai-Suwałki wyruszą już 1 lipca br. W związku z tym zwróciliśmy się do kierowniczki działu operatywnego służby obsługi pasażerów „Kolei Litewskich” Anny Jurieni z prośbą o powiedzenie, jak można będzie poruszać się na tej linii. Pani Anna uprzejmie zgodziła się przedstawić rozkład jazdy z Wilna aż do Warszawy. Oto:

Odjazd z Wilna - 9.08, przyjazd do Szesztokai - 12.15.

Odjazd z Szesztokai - 10.36, przyjazd do Wilna - 13.45.

Szesztokai 12.50 - Suwałki 15.45.

Suwałki 6.50 - Szesztokai 9.15. Pociąg z Suwałk do Warsza-

wy będzie odjeżdżał o 15.12 czasu warszawskiego, tj. o 16.12 naszego czasu.

Pani Anna podała też czas odjazdu innych pociągów do Polski, który będzie obowiązywał od 30 maja br., tj. według czasu letniego:

Pociąg nr 25 Leningrad-Berlin. Odjazd z Wilna o godz. 11.00, przyjazd do Warszawy (Dworzec Centralny) - godz. 21.17.

Pociąg nr 27 Wilno-Warszawa. Odjazd z Wilna o godz. 17.36, przyjazd do Warszawy - godz. 5.17.

Pociąg nr 35 Moskwa-Warszawa. Odjazd z Wilna o godz. 0.45, przyjazd do Warszawy o godz. 10.55.

Pociąg nr 57 Leningrad-Warszawa. Odjazd z Wilna o godz. 5.18, przyjazd do Warszawy o godz. 15.17.

Zapytana o możliwości rozszerzenia komunikacji kolejowej pomiędzy Polską i Litwą, pani Anna powiedziała, że omawiano projekt rozruchu nowej linii na trasie Tallinn-Ryga-Wilno-Warszawa-Berlin (coś jak samochodowa linia Via Baltica), niestety, strona polska jest na tym

przejsciu granicznym tak przedłożona, że nie ma po prostu czasu na zmianę podwozi w zestawach. Polacy budują nowe urządzenia, no, ale trzeba będzie poczekać zanim je uruchomia.

Zgodnie z danymi dyrekcji międzynarodowych kas kolejowych, nabycie biletów do Polski nie sprawiła dziś trudności. Mówi się tym, że można je nabyć nawet w dniu odjazdu. Przyczyna takiego stanu rzeczy - drożyzna, otwarcie prywatnych firm autokarowych do przewozu pasażerów.

Zgodnie z letnim rozkładem jazdy zmienia się nieznacznie czas odjazdu pociągu „Czajka” Tallinn-Mińsk i pociągów do Moskwy. W każdym konkretnym przypadku radzimy zasięgać informacji telefonicznie. Pociąg „Litewa”, np., będzie odjeżdżał z Wilna o godz. 19.54 i przyjeżdżał do Moskwy o 10.54 (czasu miejscowego). Z Moskwy będzie wyjeżdżał o 19.26 i przyjeżdżał do Wilna o 8.00 (czasu miejscowego).

Barbara ZNAJDZIŁOWSKA

## Oświadczenie Rady Sejmu Sajudisu Litwy

Rada Sejmu Sajudisu Litwy w odpowiedzi na jednoznaczne i stanowcze zadanie obywateli Litwy, aby ogłoszone przez Radę Najwyższą referendum przeprowadzone w tym samym dniu, proponuje deputowanym do RN, aby udzielił do porozumienia i podjęli uzgodnienia decyzji.

SL proponuje, aby obydwie referenda przeprowadzić 7 czerwca br.

SL zgadza się, aby na pierwszym referendzie zostały zgłoszone dwa alternatywne projekty uchwały prezydenta Republiki Litewskiej.

W drugim referendzie, w celu wyrażenia woli obywateli co do bezwarunkowego wycofania wojska byłego ZSRR z terytorium Republiki Litewskiej

w 1992 r. i odszkodowania dla Litwy.

Pierwsze referendum powinno mieć charakter konsultacyjny i obowiązkowy: wybrani przez Naród ponad 50 procentami głosów variant stałby się ustawą, natomiast gdyby nie zebrał 50 proc. głosów, ale uzyskał pierwszeństwo pod względem większości głosów, zostaby bezwzględnie przyjęty jako ustawa RN. W tym celu zawczasu przyjmuje się poprawkę do ustawy o referendum. Wszystkie frakcje RN zawczasu zobowiązują się do takiej decyzji.

Gdyby RN nie wykazała dobrej woli i nie rozwiązała tych kwestii 14-17 maja br., SL zwróci się do Narodu, aby wyraził swoje zdanie co do niezłomności RN zalecenia decyzji możliwej do przyjęcia przez społeczeństwo.

Za Sajudis Litwy - Juozas TUMELIS, przewodniczący Rady Sejmu SL Wilno, 14 maja 1992 r.

## List na aktualny temat

### Co robić z ziemią?

Chociaż 31 maja br. - ostateczny termin składania podań o odzyskanie byłych nieruchomości, które się zachowywały, w tym ziemi, nieubлагalnie się zbliża, poczta redakcyjna dowodzi, że wielu jeszcze byłych właścicieli, ich spadkobierców nie zdecydowało się, co ostatecznie zrobić z ziemią: odzyskać ją w naturze, czy brać kompensatę. Przytoczę urzynek listu naszego Czytelnika Konstantego KASPEROWICZA.

„Mam ziemię po rodzicach w gminie łungiejskiej w rejonie sociełnickim. W ubiegłym roku, gdy składałem podanie do służby reformy rolnej napisałem, że chcę otrzymać kompensatę, bo jestem w podeszłym wieku i nie mam już sił samodzielnie gospodarować. Ale podobno, ostatnio zaszły zmiany w ustawodawstwie i że ma ono wnieść do przywrócenia prawa własności do ziemi można będzie ją ziemią swobodnie dysponować, czyli, powiem wydzierżawić ją komuś sprzedać albo podarować. A w dodatku syn, który teraz studjuje napisal, że gdy akoczny chciałby zostać gospodarzem. Czyli za kilka lat wspólnie gospodarzylibyśmy na tej ziemi. Czy mogę więc zmienić

poprzednią swą decyzję?” - zapytuje K. Kasperowicz.

Podobne pytania są aktualne i dla niektórych innych naszych Czytelników. Podkreślamy więc, że do 31 maja br. każdy może jeszcze zmienić swą poprzednią decyzję i myślę, że ostatnio, gdy przyjęto istotne poprawki do ustawy o zwrocie byłej posiadłości ziemskiej, uczyniło to wielu pretendentów do niej. Rzeczywiście bowiem, jak pisze p. Kasperowicz, przywrócone zostało prawo dysponowania ziemią. Znaczy to, że właściciel, który ją odzyska, może z nią zrobić, co chce: sprzedać, podarować, zamienić na odpowiednią działkę w innym miejscu, oddać w dzierżawę itd. Toteż szanowny p. Kasperowicz, gdy odzyska swą ojcowiznę może ją wydzierżawić na określony czas, a potem, gdy powróci syn - przekazać do jego dyspozycji.

Wspomniana wyżej poprawka do ustawy o zwrocie posiadłości ziemskiej, przez prawa dysponowania nią, przewiduje też inne zmiany. Mianowicie, jeżeli poprzednio obszar zwracanego lasu nie przekraczał 10 ha, to teraz

zwiększono do 25 ha. Tak więc, byli właściciele mogą odzyskać 25 ha lasu, podobnie też jak domy mieszkalne, jeżeli się zachowały na byłej posiadłości ziemskiej i dotychczas nie mają prawowitego właściciela, a są na ewidencji gospodarstw rolnych lub innych organizacji. Odzyskując więc ziemię, można też odzyskać dom mieszkalny, ale w tej sprawie należy złożyć podanie w gminnej służbie reformy rolnej nie później niż do 31 maja br.

Do bardziej istotnych zmian w nowym zarządzeniu, zachciałbym też przytoczyć prawo do własności dzieciom przybranym (rodzicom), nawet, jeżeli nie zachowały się formalne dokumenty potwierdzające te fakty, ale można dowiedzieć to na podstawie świadków, dzieci (rodzice) mają prawo do byłej posiadłości przybranych rodziców (dzieci).

Zaledwie dwa tygodnie mamy więc do podjęcia ostatecznej decyzji, co zrobić z ziemią, i składania podań na odzyskanie domostw, jeżeli się zachowały na byłej posiadłości ziemskiej. Nie wyzwalajmy się lekką ręką możliwości posiadania ziemi na własność, bo później może się okazać, że zostaniemy parobkami na własnej ziemi.

Danuta WOJCIŚIAK

## KU CZCI ROMASA KALANTY

KOWNO (kor. ELTA Z. Mikałacka), 14 maja uczczono 20 lat śmierci młodego Romasa Kalanty.

„Pochodnia wolności”, która 20 lat temu zapłonęła na skwerze Teatru Muzycznego, stała się symbolem wyzwalenia, jakie przyniosła Litwa, zwrócić uwagę. Publicznie wyczytano znaną piosenkę dla Ojczyzny. Chociaż uroczono czczeniem Romasa Kalanty, pomniejąc się o-

czenie jego ofiary, jednakże ludzie w swych sercach przechowywają pamięć o bohaterkim czynie.

Na Wzgórku Krzyży koło VI Fortu staraniem bliskich R. Kalanty stanął dębowy krzyż będący dziełem snycerza A. Fokasa. 14 maja nastąpiło jego poświęcenie.

Przed pomnikiem Witolda Wielkiego, w pobliżu miejsca samospalenia Romasa Kalanty odbył się wiec.

## Wizyta prezydenta Francji w Estonii

TALLINN (ETA - TASS - ELTA), 13 maja do Estonii z wizytą państwową przybył prezydent Francji Francois Mitterrand. Wprost z lotniska udał się on do Pałacu Kadriõgla, gdzie spotkał się z przewodniczącym Ra-

dy Najwyższej Republiki Estońskiej Arnoldem Ruittelem. Minister spraw zagranicznych Francji Roland Dumas w tym samym dniu spotkał się z swym

estońskim kolegą Janem Manikim, ministrem oświaty Reimem Lokiem i ministrem kultury Miartu Kubem, jak też dokonał otwarcia Centrum Kultury Francuskiej w Tallinnie.



Publikujemy przemówienie przewodniczącego Rady Najwyższej Republiki Litewskiej Wytautasa Landsbergisa, a także skrót przemówienia prezydenta Republiki Francuskiej François Mitterranda. Przemówienia wygłoszone zostały 14 maja br. na posiedzeniu plenarnym Rady Najwyższej.

## Przemówienie Wytautasa Landsbergisa

Szanowni deputowani! Dla nas wszystkich wielką radością i zaszczytem jest powitanie przybyłego do Litwy Wysokiego Gościa — prezydenta Republiki Francuskiej pana François Mitterranda. Razem przybyli pani Danielle Mitterrand, minister spraw zagranicznych Republiki Francuskiej Roland Dumas, minister przemysłu i handlu zagra-

nicznego Dominique Strauss-Khan, inne dostojne osoby. Doskonale rozumiemy, jak wielkie znaczenie posiada oficjalna wizyta państwa na najwyższym szczeblu wielkiego państwa europejskiego. Jest to pierwsza tego rodzaju wizyta do niepodległej Litwy w nowych czasach. Doskonale rozumiemy, jakie międzynarodowe polityczne i eu-

## Przemówienie François Mitterranda

— Panie i Panowie! Jestem szczęśliwy, że dzisiejszego ranka mogę przemawiać w waszym parlamencie — powiedział prezydent Francji. — Wraz z niepodległością i demokracją znalazł się możliwość wybrania swych przedstawicieli, a przez to ostatecznego wyrażenia woli swego narodu. Wielki zaszczyt mi przypadał by tu razem z wami i za waszym pośrednictwem przemawiać do narodu litewskiego.

Mówiąc o swej wizycie na Litwie gość zaznaczył, że się odbyła jego rozmowa z premierem, miał okazję zapoznania się z instytucjami władzy republiki. Na ogół, powiedział on, byliśmy bardzo serdecznie powitani przez mieszkańców waszej stolicy.

F. Mitterrand powiedział, że doskonale rozumie nasze problemy oraz to, czego doznał nasz kraj w ciągu całego okresu okupacji. Mimo to, podkreślił prezydent Francji, jako jeden z najstarszych narodów Europy zawsze byliście dumni i nie bacząc na to nie szczesnieście dziecięca pozostałiście sobą. Prezydent odnotował, że jego kraj był i zostanie przychylnym wobec Litwy. Już od roku 1939, powiedział on, nigdy nie mogliśmy pogodzić się z tym, że Litwa nie będzie wolna. Zaznaczył on również, że Francja skrupulatnie przechowywała litewskie dobra. Znowu odzyskanie wszystkich wasz pozycje dyplomatyczne i ekonomiczne oraz całkowicie dysponować będziecie tym kapitałem — podkreślił prezydent. Powiedział on, że jesteśmy teraz współnikami historii i możemy nawzajem zaufać swej solidarności. Obecnie Europa i organizacja się, i rozpada. Nie mówię, że spotka się to z wielkim ubolewaniem. A jednak proces ten budzi niepokój. Dzięki rozumowi i woli człowieka, kontynuował F. Mitterrand, nasza Europa tworzy strukturę polityczną, gospodarczą, bankową i walutową, umożliwiającą wykorzystanie owoców naszego porozumienia oraz przełożenia szerokiego mośtu w przyszłość. Właśnie nim będziemy mogli zmierzać do po-

koju i rozkwitu. Wspólnota dwunastu jest dziś pierwszą największą wspólnotą gospodarczą na świecie. I jeśli nie ma ona takiego miejsca w innych dziedzinach, to dlatego, że brakuje jej jeszcze jednoci, a przede wszystkim jednoci i politycznej. Ten problem usiłuje się rozstrzygnąć.

Wysoki Gość mówiąc o wspólnym domu europejskim stwierdził, że jest to również perspektywa dla Litwy. Kraju, którego z wyjątkiem oryginalnej kultury i swoistego języka, nikt nie odziedziczył od innych krajów zachodnioeuropejskich. Jednakże w związku z pewnymi okolicznościami byliście skazani na pozostanie w tyle, zaznaczył prezydent. Do Związku Sowieckiego byliście integrowani nielegalnie. Byliście całkowicie zdeorientowani, wciągając w ten nurt, który niósł was na Wschód. Inne kraje, nawet pod sowiecką opieką, potrafily zachować swą suwerenność, szybko nawiązać inne kontakty, rozwijać inną wymianę. A wy jesteście w sytuacji pośredniej. A! zarazem, kontynuował przewodniczący Francji, jesteście państwem niepodległym ze względu na swą kulturę, cywilizację, swego ducha. I mimo że historyczne awantury podciągnęły was na Wschód, nie możecie być całkowicie ułtożamiani z tymi krajami, które się wywodzą z rosyjskiego empiryzmu. Nie możecie być ułtożamiani z imperium sowieckim, które dziś rozdził już państwa, republiki, powstające po raz pierwszy w życiu politycznym świata. Nie jesteście jednak jednym z tych krajów — powiedział prezydent.

Dostojny Gość pozytywnie wypowiedział się na temat przyszłej europejskiej konferencji bezpieczeństwa. Zaznaczył, że gwarancje granic nie jest sprawa, którą można zbagałelizować. Każdy kraj na swoim terytorium jest suwerenny. Mówiąc o stosunkach francusko-rosyjskich zaznaczył, że są dobre. Te dwa duże kraje, ustytuowane na krębach Europy czesto miały wspólne interesy i jest to dla mnie rzeczą ważną — powiedział pre-

zident. Każde suwerenne państwo z uznanymi swymi granicami, które mają być chronione, jest gospodarzem swego domu. Do woli ignorowanie tej zasady jest niebezpieczne nie tylko dla tego kraju, ale też wszystkich innych krajów. Nie byłoby normalne, mówić następnie F. Mitterrand, gdyż Litwa nie mogła dysponować swym terytorium tak, jak zechce i żeby dużej niż wypadła utrzymywała rosyjską armię sowiecką. Przewódca Francji zaznaczył w tym miejscu, że sprawa ta jest obiektem dialogu i że należy ustalić pewne terminy, skorzystać z pomocy innych demokratycznych państw europejskich. Powiedział on: apeluję do was abście byli w tym dialogu zdecydowani i osiągnęli swe cele. Jednocześnie uważam, że wasze prawo niechybnie ma być wcielone w życie w jak najrozsądniejszych terminach i żeby się nie przedłużała ta determinująca i nienormalna sytuacja.

Panowie deputowani, do nas i do Litwy zwrócił się prezydent Francji pan François Mitterrand.

Podkreślił, że gospodarka i energetyka Litwy nie powinna być zorientowana jedynie na Wschód i zachęcał do wznowienia tych więzi z Zachodem. Niemniej, zaznaczył prezydent, nie chciałbym wyzwać was do całkowitego zerwania więzi ze Wschodem. Być może, trzeba uznać, że wasze źródła dostaw surowca oraz charakter wymiany. Proponujemy utworzyć europejski sąd pojednania i arbitrażu, i sądzimy, że konflikty mogą być nie tylko uregulowane, ale też można im zapobiec.

Panie i Panowie, idziemy wam na spotkanie — powiedział F. Mitterrand. Wielką wagę przywiązuje do nowych stosunków litewsko-francuskich. Sadze, że dla interesów obu naszych krajów rzeczą bardzo ważną są mocne więzi ze wszystkimi krajami bałtyckimi.

Na zakończenie pragnąłbym podziękować wam i nie jest to tylko zyczyną moja podziękuję dyplomatyczna. Jestem bardzo wdzięczny prezydentowi Landsbergisowi i różnym odpowiedzialnym osobom, które spotkałkiamy. Za przyjęcie, które nie było dla nas zyczyną formalnością — powiedział prezydent Francji.

wał, że nie otrzymał takiego dokumentu. Może kilku ministrów naprawdę ma takie zamiary, jednakże nie oznacza to, że trzeba przyjąć ich żądania, dyktowane przez sily lewicy. Premier oświadczył, że nie może zgodzić się również z destabilizującą, wrógą reformie gospodarczej, interesom Litwy działalnością kierownictwa Banku Litewskiego, hiektorych samorządów.

— Czy premier ma jakiś konkretny plan dla pokonania obecnego kryzysu i kiedy można się spodziewać zmian na lepsze?

— Kryzys ten można przezwyciężyć wyłącznie z pomocą społeczeństwa Litwy — twierdził premier. — Przede wszystkim nieodzwonne są wybory do Seimu. Im przedziej zostanie ogłoszona ich data, tym lepiej, gdyż politycy zaczęli myśleć o spotkaniach z wyborcami i będą dążyli do pozytywnego dla społeczeństwa dialogu.

Premier odpowiedział również na inne pytania dziennikarzy.

## Studia po polsku

# Wybrzeże Gdańskie pod dłoń Uniwersytetowi Polskiemu w Wilnie

Koniec kwietnia 1992 roku przyniósł młodzieży polskiej na Litwie dobre decyzje i konkretne perspektywy studiów pod patronatem wyższych uczelni Wybrzeża Gdańskiego. Przekonałem się co do tego będąc na Konferencji Rektorów tych uczelni. Rektorzy profesorowie Edmund Wittbrodt (Politechnika Gdańska), Stefan Angielski (Akademia Medyczna w Gdańsku), Zbigniew Gronka (Uniwersytet Gdański), Stanisław Radwański (Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Gdańsku) oraz Zbigniew Mroczynski (Akademia Wychowania Fizycznego im. Jędrzeja Śniadeckiego) podpisali deklarację współpracy ze Stowarzyszeniem Naukowców Polaków Litwy w zakresie kształcenia młodzieży na Uniwersytecie Polskim w Wilnie. Każda uczelnia roztoczy patronat nad poszczególne grupy kierunkowa studiującej młodzieży, udzieli pomocy metodycznej, pomoże w kształtowaniu biblioteki, przyjmie na praktyki, a w razie potrzeby przyjmie egzamin kwalifikacyjne na stopień magistra lub doktora.

Spoteczestwo miast Gdańsk, Gdynia i Sopot popiera nasze dążenia oświatowe. Opera Gdańska przeznaczyła część dochodu z przedstawiienia baletu „Śpiąca Królewna” na rzecz Uniwersytetu Polskiego w Wilnie, zorganizowano tu kwestę, sympatycki składają cegiełki na Uniwersytet. Gdynski Komitet Obywatelski „Solidarność” oraz komisja zakładowa NSZZ „Solidarność” Uniwersytetu Gdańskiego fundują naszym studentom i wykładowcom skierowania na wczasy i kursy letnie. Powstała Fundacja im. Jędrzeja Śniadeckiego na rzecz oparcia IPW. Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Bogdan Borsewicz przvimuac mnie w Zarządzie NSZZ „Solidarność” Regionu Gdańskiego zespół z przewodniczącym Zarządu Janem Hałasem zapewnili, że nasze inicjatywy cieszą się zrozumieniem. W dzień później NSZZ „Solidarność” Wybrzeża potwierdziło to przelewając na konto

poparcia Uniwersytetu Polskiego w Wilnie sumę 96 milionów złotych.

Przeznaczili czas na wizytę Arcybiskup T. Giedroyc, Ks. Prałat Stanisław Głogonowicz, Wojewoda Gdański Maciej Płazyński, Prezydent Miasta Gdańsk Franciszek Jamroz, Przewodniczący Miasta Gdańsk prof. Andrzej Januszak, Prezydent Miasta Sopot Henryk Łachowski, Przewodniczący dy tego miasta prof. J. Grzywacz oraz Prezydent Miasta Gdyni złożyli dokumenty wyrażające współpracę ze społeczeństwem i jej powstającą polityką edukacyjną — Uniwersytetem Polskim w Wilnie.

W swoich przemówieniach wywiadach dla gazet, w telewizji, w dyskusjach zaznaczyłem zgodność pracownictwa akademickiego z dążeniami do nauki i studiów oraz o prawach mniejszości narodowych Republiki Litewskiej, zawiadomiłem o naszym poparciu Uniwersytetu ze strony ludności polskiej na Litwie, podziękowałem znanym mi faktyzmem i oparcia tej sprawy przez Litwinów.

Wyniki tej wizyty wygajają poza ramy sprawozdania Polaków na Litwie. W drodze do rzeczowniczych kontaktów między środowiskami akademickimi Litwy i Republiki Litewskiej oraz do rozwoju współpracowników z tymi jednostkami starszymi w Europie i krajach cywilizacyjnych.

Pobyt w Gdańsku stał możliwym dzięki olbrzymiej inwencji organizacyjnej zarządu Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej, Oddziału Gdańskiego, za co dziękuję Edwardowi Borsewiczowi, przewodniczącemu Oddziału i członkom Zarządu Janinie Jankowskiej, zefowi Szyłcie, Wiktorowi Ciemnołociem i Henrykowi Sobolewskiemu, jak również wszystkim spotkaniom z osobami i instytucjami, które wyraziły wdzięczność za dążeń.

Romuald BIAŁY  
rektor Uniwersytetu  
Polskiego w Wilnie

## Konferencja prasowa premiera

WILNO (ELTA). 14 maja na konferencji prasowej w gmachu rządu premier Gediminas Vagnorius komentował swe spotkanie z prezydentem Republiki Francuskiej François Mitterranda. Rozpatrzono ważne dla nas problemy dwustronnej współpracy, powiedział on, możliwości Litwy wstąpienia do Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. Prezydenta poinformowano o stosunkach gospodarczych Litwy z Rosją i rozmowach w sprawie wycofania jej wojsk. Od rozważania tych spraw będzie zależała stabilność w regionie. Podobnie, jak i inne kraje, tymi problemami zainteresowana jest również Francja.

Premier potwierdził, że parlament i rząd przeżywają pewien kryzys, który ogarnął całą republikę. Mimo to, rząd wykonał swą codzienną pracę. Zdarzające się pewne nieporozumienia kierownictwa z poszczególnymi mi-

nistrami świadczą o zmiennej sytuacji w Radzie Najwyższej, gdy jej lewicowe frakcje, które stały się większością, podjęły destrukcyjną działalność i usiłują skierować na te tory członków rządu. Nieprzypadkowo jako narzędzie posłużył tu również minister energetyki Leonas Aszmantas. Jeżeli Litwa ma jeszcze paliwo, powiedział Gediminas Vagnorius, nie jest to zastąga kierownictwa Ministerstwa Energetyki. Sprawy te głównie rozstrzygnali inni członkowie rządu. Byłoby rzeczą mylną sądzić, że nie będzie trudnych problemów co do zaopatrzenia w nośniki energii, gdyż Ministerstwo Energetyki nie zawarło na drugie półrocze umów z Rosją na dostawy ropy naftowej.

Odpowiadając na pytanie, dlaczego aż dziesięciu ministrów nie zgadza się z zasadniczymi ustaleniami premiera i zgłosiło swą rezygnację, premier odnoto-

## Święto dzieci i młodzieży Litwy Południowo-Wschodniej

Dwa dni w naszym mieście rozbrzmiewać będzie muzyka. Do grodu Giedymina przybędą dziecięce i młodzieżowe zespoły taneczne, chóry, orkiestry dęte regionu Litwy Południowo-Wschodniej. Impreza zostanie zainaugurowana dziś o godzinie 12 w rólnych punktach odcia. Dziś Dzień Tańca, a więc przy Pałacu Uczniów wystąpią zespoły taneczne i etnograficzne z rejonów szyrwinkiego, Święcian, Elektrę, Snieczka. Natomiast przy Ratuszu będą miały swą scenę pod otwartym niebem zespoły Trok, Podbrzeża, Polacy wstąpią przy ul. Pilles, niedaleko Piątnickiej Cerkwi. Natomiast Białorusini na placu obok kościoła św. Jana. Rosyjskie zespoły taneczne zbiorą się w podwór-

ku Demu Nauczycieli. O godzinie 16 rozpocznie się święto dziecięce. To one właśnie wywołują szereg uleję Giedymina, a także tuzna, gdzie o godzinie 19 miały wspólny koncert.

Natomiast wieczorem o godzinie 16 rozpocznie się święto młodzieży. To one właśnie wywołują szereg uleję Giedymina, a także tuzna, gdzie o godzinie 19 miały wspólny koncert.

A w niedzielę — Dzieńni Parki Górny zaprasza na konkursy i konkursy. Rozpocznie się o godzinie 16. Oprócz zespołów naszej republiki wystąpią także zespoły z sąsiednich państw: z Litwy, Łotwy, Estonii i Szwajcarii.

W tym wiosennym święcie uczestników 5 tys. widzów. Zdarzenia i jubileusz.



23 maja — referendum w sprawie wskrzeszenia instytucji prezydenta Republiki Litewskiej

# „Tak“ czy „nie“ — zadecydują obywatele Litwy

ROZMOWA Z ZASTĘPCĄ  
PRZEWODNICZĄCEGO  
REPUBLIKANSKIEJ KOMISJI  
WYBORCZEJ WACŁOWASEM  
LITWINASEM



— Dotychczas wyrażaliśmy naszą opinię na temat spraw wagi państwowej w toku licznych akcji zbierania podpisów w roku ubiegłym odbył się sondaż. Wkrótce odbędą się dwa referenda: 23 maja br. na temat wskrzeszenia instytucji prezydenta, 14 czerwca br. w sprawie wycofania z terytorium Litwy jeszcze w roku bieżącym jednostek armii sowieckiej. Podczas referendum obywatele Litwy zaproszą lub nie zgłoszone projekty ustaw. Jakże mianowicie projekty dokumentów będą przedmiotem 23 maja na sąd społeczny Litwy, jaką rolę odegrała młoda obywatelka Litwy?

— 23 maja odbędzie się głosowanie w sprawie projektów ustaw. „W kwestii prezydenta Republiki Litewskiej”, „W kwestii instytucji prezydenta Republiki Litewskiej i zmian oraz uzupełnień Tymczasowej Ustawy Zasadniczej Republiki Litewskiej”, które zgłosił inicjator zwolnienia tego referendum — Sajudis. Jeśli obywatele Republiki Litewskiej podczas referendum zaakceptują te projekty ustaw, wówczas nikt, nawet Rada Najwyższa nie potrafi ich odwołać. Może to uczynić tylko ponowne referendum, bowiem wola narodu jest ponad wszelkie państwowe instancje władzy.

— Jeśli podczas referendum ludzie powiedzą „tak”, to jak daleko potoczą się wydarzenia?

— Jeśli „tak” odpowie około 1 mln 350 tys. obywateli Litwy, czyli ponad połowa wszystkich mających prawo wyborcze, to powyżej wymienione projekty natychmiast zostaną ustawami. Wówczas rozpocznie się przygotowania do wyborów prezydenta Republiki Litewskiej. Rada Najwyższa ustali datę wyborów, rozpocznie się przedwyborcze zmagania pretendentów na ten urząd.

— Kto ma prawo brać udział w referendum?

— Wszyscy pełnoletni obywatele Republiki Litewskiej, mieszkający na jej terytorium oraz za granicą.

Tylko sąd może ograniczyć prawo uczestnictwa w referendum.

W myśl art. 2 ustawy o referendum nie mogą brać w nim udziału „obywatele, uznani przez sąd za niezdolnych do działań prawnych, osoby pozostające w miejscach pozbawienia wolności na podstawie wyroku (uchwały) sądowego lub w związku z prowadzeniem śledztwa w sprawie karnej, a także osoby skierowane na mocy decyzji sądu do miejsc przymusowego leczenia”.

— Jak będą głosowali obywatele Republiki Litewskiej, mieszczący poza jej granicami?

— Największe skupiska naszych rodaków są w Stanach Zjednoczonych Ameryki, Rosji, Kanadzie, Australii. W zorganizowaniu referendum za granicą pomagają nam Ministerstwo Spraw Zagranicznych RL, służby dyplomatyczne i konsularne. Musimy szybko wydać naszym obywatelom za granicą tymczasowe zaświadczenia obywatela Republiki Litewskiej, ponieważ tylko osoby, posiadające je, mogą brać udział w referendum. Szkoda, że w niektórych państwach jeszcze sporo osób nie posiada ich.

— Ile kosztuje przeprowadzenie referendum?

— Ceny ciągle wzrastają, więc trudno obliczyć jego koszt. Orientacyjnie dla przeprowadzenia referendum 23 maja trzeba mniej więcej 24 miliony rubli. Mniej więcej 8 milionów będzie kosztowało drugie referendum. Wiele środków pochłonęło przygotowanie dokumentów, wydrukowanie kartek, zaproszeń, pieczęci, wyposażenie

stawiony przez LZL projekt Konstytucji Republiki Litewskiej daje możliwość przywrócenia instytucji prezydenta drogą konstytucyjną tj. po uchwaleniu konstytucji. Możliwość, z której niestety, inicjatorzy referendum nie skorzystali.

Zaistniała sytuacja wymaga jednoznacznego stanowiska politycznego każdego z nas. Litewski Związek Liberalów wzywa obywateli Litwy, aby się opowiedzieli przeciwko instytucji prezydenta bez konstytucji.

Wilno, 26 kwietnia 1992 r.

## W gminnej służbie reformy rolnej Długa kolejka pod drzwiami...

Okolo 30 interesantów oczekiwało na przyjęcie w gminnej służbie reformy rolnej w Jawniunach (rejon szyrwiński). To — mieszkańcy osiedli Miedziuki, Borskun, Bartkuski i innych dalszych miejscowości oraz miasta.

— Nazywam się Janina Dabuzińska. Mieszkam w wsi Pasperal, na terenie gospodarstwa „Bartkuszes”. Złożyłam podanie o zwrot 4 hektarów ziemi. Już nie pierwszy raz tu przychodzę, ale dotychczas żadnej odpowiedzi nie otrzymałam. 30 lat odpracowałam w gospodarstwie jako zootechnik. Teraz jestem na emeryturze. Oto proszę — J. Dabuzińska pokazuje zaświadczenie o należnej jej wypłacie przedsiębiorstwa rolnego na sumę ponad 32 tysiące rubli. — To iłkija papierkowa i nie więcej! — powiada. — Złożyłam podanie do gminnej służby reformy rolnej o udział w aukcji. Sprzedawano cielęta, krowy, świnię. Chciałam kupić krowę. Odmówiono mi. Dlaczego? W gminnej służbie reformy rolnej powiedziano, że na razie nie mam dokumentów na zwrot mojej ziemi, więc nie mogą mi sprzedać krowy. Nie ma sprawiedliwości. Tyle lat pracowałam, a teraz nie mogę nabyć krowy. Więc gdzie za inwestuję tę wypłatę gospodarstwa? — rozważa Janina Dabuzińska.

Zofia Stankiewicz ze wsi Zubiany czekając w kolejce narzekała na marny los rolnika. Mąż Stefan i ona od początku kolektywizacji pracowali w gospodarstwie rolnym „Medziukai”. Od 6 lat mąż jest na emeryturze. Ma drugą grupę inwalidzką. Kiedyś budował domy, pracował w polu. A gdy zachorował, nikomu nie jest potrzebny.

— Kilka razy zwracaliśmy się do kierownictwa sowchozu, by pomogli. Materiałów budowlanych potrzebujemy na remont obory. Nie przydzielono. Teraz, gdy likwiduje się byłe gospodarstwo, w ogóle nie ma do kogo się zwrócić o pomoc. Chaos i tyle — rzekła kobieta.

Do gminnej służby reformy rolnej przysłała zgłosz swój udział w aukcji, chce kupić konia, którego w ciągu 9 lat chowała sama.

Wanda Garniene przybyła tu, by wyjaśnić wielkość należnej jej wypłaty. W latach pięćdziesiątych zaczęła pracować w sowchozie „Mejsziagala”. Następnie przez 22 lata, aż do wyjścia na emeryturę pracowała w sowchozie „Medziukai”. Lecz w zaświadczeniu o przyznaniu należącej jej wypłaty przedsiębiorstwa rolnego załączono tylko te ostatnie 22 lata. Natomiast 10 lat, które pracowała w Mejsziagale, nie wniesiono do ogólnego stażu pracy. Między innymi, w zarządzeniu o przydzielaniu wypłat wskazano, że do stażu pracy dla obliczenia wypłaty przedsiębiorstwa rolnego zalicza się czas pracowany we wszystkich przedsiębiorstwach rolnych Republiki Litewskiej do 1 października 1991 roku. A więc, Wanda Garniene podobnie jak Wiktoras Mielukas oraz inni interesanci, którym docelowo kompensaty rolne czy też wypłaty przedsiębiorstwa rolnego obliczono mylnie, po otrzymaniu zaświadczeń w terminie 10 dni musieli złożyć podania w rejonowej komisji prywatyzacji, które muszą być rozpatrzone w ciągu miesiąca. Decyzję zarządu rejonu może zmienić Centralna Komisja Prywatyzacji albo rząd Republiki Litewskiej.

Wydaje mi się, że kolejka pod drzwiami gminnej służby reformy rolnej w Jawniunach nie byłaby tak długa, gdyby w pokoju, w którym urzędują, byłby telefon. Ludzie z dalszych wsi muszą jechać dziesiątki kilometrów, drogo płacić za przejazd, godzinami oczekiwać w kolejce, by się dowiedzieć, czy niedługo opowiedz z archiwum o posiadłości ziemskiej. Rozumiem, że praca służby reformy rolnej jest napięta, gdyż w ciągu całego dnia nieustannie przyjmuje interesantów, lecz mimo to cierpliwość i uprzejmość wobec ludzi nie powirno zabraknąć.

Leokadia DROZD

## Centralny Zespół Artystyczny Wojska Polskiego znowu do Wilna przybędzie...

...W czerwcu. Już za miesiąc, 14 — o godzinie 19 zaśpiewa w kościele Św. Ducha podczas wieczornej Mszy świętej. Nastąpi 15 czerwca uda się do Soleczyna o godzinie 18.30 przywitać miejscowych widzów. 16 — wystąpi o godzinie 19.00 w Wilnianach, 17 tet o 19.00 — w Łądzie, 18 czerwca artyści wracają do Wilna. O godzinie 18 w Wilnie w Pałacu Sportu i Wido-wisk wystąpią z galowym koncertem. Pierwszą część tegorocznego widowiska będzie poświę-

cona 120 rocznicy śmierci wielkiego kompozytora polskiego Stanisława Moniuszki, „Orzeł biały” — tak z tytułowali reżyserowie programu drugą część koncertu. Złożą się na półki pieśni narodowe i in. — z nowej kasyty zespołu. A więc tylko miesiąc dzieli nas od ponownego spotkania z miłymi i gościnnymi w Wilnie zespołami. Z ich wywnymi tańcami i wzniosłymi pieśniami... Alina LASSOTA

## REZOLUCJA II KONGRESU LITEWSKIEGO ZWIĄZKU LIBERAŁÓW W KWESTII REFERENDUM W SPRAWIE ODRODZENIA URZĘDU PREZYDENTA

Kadeci władzy — wykonawczej, sądowniej i sądowej daje się, tylko tyle uprawnień i tylko po zapewnieniu prawa obywatelskie, demokracji konstytucyjnej, której brzydka nieprzezwyciężalna zawsze była bardzo bolesna. W związku z tym restytucja instytucji konstytucyjnej jest nie tylko nie do zaakceptowania, lecz i niebezpieczna.

W Litwie kampania bardzo drobiazgowo i kraj ogichy na szkodliwy i niebezpieczny. Przed-

## „Kobieta i zmieniający się świat“

18—20 maja br. w Wilnie w hotelu „Lietuva“ będzie obradował międzynarodowy kongres „Kobieta i zmieniający się świat”. To imprez zainicjowany jest stowarzyszenia kobiet-przedsiębiorców Litwy, pracowniczek uniwersytetów, a także In-

stytut Litwa — Europa, redakcje czasopism „Tavo vaikas” („Twoje dziecko”), „Leva” i in. organizacje kobiece. Prezeseum komitetu organizacyjnego kongresu jest deputowaną do Rady Najwyższej RL Kazimiera Pruskiene. W kongresie wezmą udział goście

ze Stanów Zjednoczonych Ameryki, Włoch, Norwegii, Niemiec, Rosji, Ukrainy, Łotwy, Estonii i innych państw. Kobieta w polityce, pracy, rodzinie, a także estetyka codzienności — to podstawowe tematy międzynarodowego spotkania kobiet. W ciągu trzech dni potocznie rozmowa o roli kobiety w humanizacji różnorodnych dziedzin naszego życia. Inf. wL



# Dla Filharmonii Narodowej idą lepsze czasy

**G**MACH w obecnym kształcie liczy równo lat 90. Przedtem na tym miejscu przez pełne trzy wieki stał „Dom gościnny”, wzniesiony dla kupców z Moskwy, Nowogrodu i Pskowa, odwiedzających gremialnie Wilno z swymi towarami (i wywozjących też stąd). „Dom” miał bogate formy architektury gotyckiej, ozdobne ściany. Wyburzony jednak został w ostatnich latach XIX stulecia, by w rezultacie na jego miejscu mogła stanąć obecna Filharmonia. Do roku 1940 mieściła się jednak w tym gmachu Sala Miejska, wykorzystywana do różnych celów. M.in. był to kinematograf, teatr, a nawet szkółki powszechnie. Podobno obecnemu gmachowi daleko jest do wartości architektonicznej i urody jego poprzednika.



Tym niemniej w organizmie miejskim przez niemal pół wieku odgrywał on znaczącą rolę. Filharmonia Wileńska dzięki swym liczny inicjatywom zyskała rozgłos placówki solidnej i obcej kulturze miasta i Litwy. Wystarczy powiedzieć, że stała się głównym współorganizatorem Festiwalu Muzyki Kameralnej i Organowej, ścigających systematycznie liczących się w świecie wykonawców, że rocznie organizowała na terenie republiki po kilkaset koncertów i imprez muzycznych. W takim nasileniu działalności twórczej nie zawsze jednak dbano należycie o gmach. Remonty pobieżne, robione wyłącznie dla odświeżenia ścian, wzmoczenie różnego rodzaju przegródek i przepierzeń, zaniedbania w instalacjach i zapleczu stawić zaczęły pod znakiem zapytania możliwość normalnego funkcjonowania placówki, a tym bardziej aspiracje jej odgrywania roli poważnego centrum muzycznego.

Dojrzała więc kwestia przeprowadzenia gruntownych prac remontowych i restauracyjnych. Obiekt miał szczęście, że powierzono go polskiej firmie „Budimex”, znanej z solidności.

Tak więc, polscy specjaliści przyszli do gmachu Filharmonii w listopadzie 1986 roku i rozpoczęli intensywne prace zgodnie z kontraktem. Później nastąpiła dość długa wymuszona przerwa w robotach, z przyczyn finansowych. Moskwa zerwała kontrakt, a strona litewska po prostu przez długi okres czasu nie miała pieniędzy do bezpośredniego zawarcia kontraktu. Nastąpiło to dopiero w końcu października 1991 r., a wszedł on w życie w styczniu br.

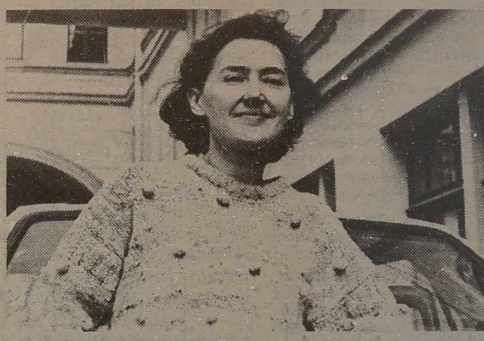
Polacy wyjechali więc do Kraju. Zdawało się, że los Filharmonii jest przesądzony, że podobnie jak kilka innych obiektów, których rewaloryzacja rozpoczęła firma PKZ, będzie ona długo czekała na lepsze czasy.

Ostatnio jednak do Wilna przyjechało ponad 70 polskich specjalistów z Warszawy i Białegostoku. To ostatnie miasto reprezentuje spółka „Fadbet” współpracująca z „Budimexem”. Jej dyrektor pan Bogdan Kuliński twierdzi, że firma reprezentowana jest przez najlepszych specjalistów, którzy już się wykazali na obiektach swego miasta i województwa, a nieraz poza granicami kraju.

Zawrzała więc znów praca w Filharmonii. Ku obopólnemu zadowoleniu: inwestora, który znalazł wstępne możliwości finansowania i wykonawców, mających tradycyjnie w zwyczaju zostawianie obiektów w pełnej przydatności, czego dowód mamy w postaci świetnie funkcjonującego Domu Nauczyciela przy ul. Wileńskiej w dawnym pałacu Oskierków i biblioteki im. A. Mickiewicza (niestety, tylko I etap).

„Zwiedzamy Filharmonię. Dzielniejszy widok nie jest zachwycający, ale można sobie wyobrazić, jak to wyglądało do niedawna, gdy Polacy rozpoczęli od niezbędnych wyburzeń, przekładania instalacji, kanałów, czyli od podstaw, gdy wreszcie dotarli do miejsc, których nie dotykała ręka specjalistów od półwiecza, a jeśli nawet coś robiono, jak się okazało, częstokroć działalność ta była niefachowa.

Naszymi przewodnikami po tym ogromnym obiekcie (nie sprawa wrażenia, że pracuje tu około 70 osób) są pani Lucyna Sliwnik, majster restauratorów, panowie Czesław Karasiewicz,



peincomcnik „Budimexu” w Wilnie i Leonard Ejsmont, zastępca kierownika budowy.

Przywołujemy odrobinnę wyobraźni (tzn. piszarka i fotografujący) i już widzimy przyszłą widownię, scenę, pokoje dla artystów, zaplecze, kawiarnię, małą kameralną scenę, hole, schody. Zarysy przyszłej świetności i funkcjonalności są już widoczne.

Na wstępie zwiędzamy pracownicę, w której powstają brakujące elementy sztukaterii. Pani Lucyna jest w swoim żywiole. Pokazuje modele, formy, odlewy. Brakujące elementy złoźnicze wędrują stąd na górę do sali i innych pomieszczeń. Pracujący w tym warsztacie Grzegorz Pytkowski z Białegostoku z ogromną skrupulatnością pilnuje, by każdy wzór, każdy motyw figuralny, ornamentalny sztukaterii był na najwyższym poziomie. Honor firmy...

nych, poważnych prac (m.in. w miana stropów), które obecnie są już kontynuowane przez miejscowych fachowców.

...W korytarzach, w pokojach dla artystów trwają przygotowania do malowania i układania posadzek. W jednym z nich pracują malarze Mikołaj Isajuk, Jan Szymański, Henryk Galicki. Twierdzą, że te pomieszczenia powinny cechować jak najwyższą jakość, przecież od nastąpią artyści, który tu będzie się wykonywał do wyjścia na scenę należy wiele...

...Stolarka, farby, materiały do sztukaterii, materiały sanitarne elektryczne — prawie wszystkie to zostało sprowadzone z Polski.

Główne hale prawie na wykonaniu, najwyższe piętro (administracyjne) — również pozostałe pomieszczenia wkrótce będą malowane. Trwają prace na scenie, jej zaplecze i na widowni. Organy są szczerze obudowane, żeby kurz się nie dostał. Scena zostanie znacznie poszerzona i będzie również wyposażona w zapadnię. Już dziś wyraźnie widoczne są zarysy przyszłej widowni, na której w przybliżeniu zamontuje się wygodne fotela.

Kiedy będziemy mogli przy najlepszych układach zapłacić do tej sali samego mistrza Penderskiego, wszak pan Krzysztof pokrotnie obiecywał, że zjedzie łaskawie do małego Wilna — pytam pana Czesława Karasiewicza. Wiem, że panu Czesławowi budowa ta głęboko leży na sercu. Nie opuścił naszego miasta, gdy wszyscy robotnicy wyjechali. Trwał tu i pertraktował z Litwinami i Polakami, aby jakichś wspólnie Filharmonii otworzyć. Odpowiada więc ostrożnie, żeby nie zapeszyć.

— Może na koncert sylwestrowy... W najbardziej optymalnych warunkach, przy założeniu, że współpraca inwestora i wykonawcy pod każdym względem będzie idealna, że gospodarz terminowo się zatroszczy o wszelkie niezbędne materiały i instalacje, że wreszcie będą pieniądze...

Pieniądzy na najbliższe miesiące wystarczy. 30 kwietnia br. zgodnie z rozporządzeniem premiera Gedinimasa Wagnerisa z państwowego funduszu walutowego do gestii Ministerstwa Kultury i Oświaty przekazywane się 400 tysięcy dolarów USA na finansowanie prac restauracyjnych w Filharmonii Narodowej prowadzonych przez polską firmę budowlaną „Budimex”.

Sprawą jednak pilną jest zabezpieczenie dalszego finansowania. Tymi wiadomościami możemy zmylić nasz raport z rewaloryzacji zwaną Filharmonii Narodowej.

**Halina JOTKIALLO**

**NA ZDJĘCIACH:** „budimexowcy” w Wilnie — pani Lucyna Sliwnik; malarz Jan Lewandowski; Czesław Karasiewicz i Leonard Ejsmont w lokalu przyjeżdżających. Fot. Walery Charna



— Pańska godność, czym się pan zajmuje w Filharmonii?

— Witold Hryszko, majster robót ogólnobudowlanych — pada odpowiedź.

— Jest to pierwszy obiekt zagraniczny, na którym pan pracuje?

— Nie, poprzednio byłem na kontrakcie w Wiedniu, w Iraku.

— A Wilno?

— Cieszę się po prostu, że tu jestem.

— Podobnie jest z wieloma innymi fachowcami.

Trwają roboty wykończeniowe, zamieniona została już stolarka (drzwi, rami okienne, sprowadzone z Polski), dobiegają końca roboty restauracyjne. Trwają prace na kłatkach schodowych. Niedługo przystąpi się do malowania ścian, układania posadzek, złozenia sztukaterii. Dodać należy, że jeszcze dwa obiekty zostały funkcjonalnie włączone do Filharmonii. To dawny dom mieszkalny przy ul. Arkliu 14 (Końska) i część klasztoru bazylikańskiego (Ostobramska 3). Polacy w swoim czasie w obu tych budynkach dokonali skomplikowa-



Projekt (ze zmianami) przedkładany na referendum 23 maja

# Ustawa Republiki Litewskiej

## O zmianie i uzupełnieniu Tymczasowej Ustawy Zasadniczej Republiki Litewskiej

### W warunkach restytucji instytucji Prezydenta Republiki Litewskiej

**Artykuł I**  
Restytucja instytucji Prezydenta Republiki Litewskiej dokonuje się uzupełnieniem i zmianą Tymczasowej Ustawy Zasadniczej Republiki Litewskiej przedstawionych w niniejszym ustawie.

**Artykuł II**  
Trzecia część artykułu 2 Tymczasowej Ustawy Zasadniczej dać w następującym brzmieniu:  
"Władzę państwową na Litwie sprawują Rada Najwyższa, Prezydent i Rząd, Sąd".

**Artykuł III**  
Upełnić Tymczasową Ustawę Zasadniczą Republiki Litewskiej o rozdział 10<sup>1</sup> o następującej treści:

**Rozdział 10<sup>1</sup>. Prezydent Republiki Litewskiej**  
**Artykuł 92<sup>1</sup>.** Prezydent Republiki Litewskiej jest przywódcą Państwa Litewskiego, Trościzny i o niepodległość Państwa i jego integralność terytorialną. Prezydent reprezentuje Państwo Litewskie.

Prezydent i Rząd sprawują władzę państwową w tym stopniu, w jakim każdemu z nich powierzy Konstytucja i ustawy.

Prezydent dba o harmonijne współdziałanie samodzielnego i integracyjnego państwowego.

Prezencja Prezydenta Republiki Litewskiej ustalają Ustawy Konstytucyjny Republiki Litewskiej i Tymczasowa Ustawa Zasadnicza Republiki Litewskiej.

**Artykuł 92<sup>2</sup>.** Na Prezydenta może być wybierany obywatel Republiki Litewskiej z pochodzenia, który co najmniej w ciągu ostatnich 10 lat mieszkał na Litwie, jeżeli do dnia wyborów obywatelstwo posiadał nie mniej niż 40 i nie więcej niż 65 lat i jeżeli może być wybierany na deputowanego do Rady Najwyższej.

Prezydenta wybrano w głosowaniu tajnym, w którym uczestniczą obywatele Republiki Litewskiej na podstawie listy imiennych, równych i bezwzględnych wyborów.

Taka osoba może być wybrana na Prezydenta nie więcej niż dwa razy z rzędu. Prezydent nie może być jednocześnie deputowanym do Rady Najwyższej, zajmować innych urzędów i otrzymywać jakichkolwiek innych wynagrodzeń z wyjątkiem wynagrodzenia ustalonego dla Prezydenta.

**Artykuł 92<sup>3</sup>.** Pierwsze wybory Prezydenta w myśl Ustawy Konstytucyjnej i Ustawy Zasadniczej Republiki Litewskiej przeprowadza się w terminie nie później niż w ciągu sześciu miesięcy od restytucji instytucji Prezydenta Republiki Litewskiej.

Kolejne wybory Prezydenta przeprowadza się, gdy zostaje on zwolniony z urzędu, jeżeli w tym czasie nastąpiła zmiana kadencji urzędującego Prezydenta. Najwcześniejszą ogłoszenia nie później niż w ciągu sześciu miesięcy od restytucji instytucji Prezydenta Republiki Litewskiej.

Kandydat na Prezydenta zostaje ogłoszony, gdy jego kandydatura uzyskała swym podpisaniem co najmniej 50 tys. obywateli. W tym czasie prawo wyborcze jest obywateli uważa się za dotychczasowe, jeżeli uczestniczyli w głosowaniu, jeżeli w głosowaniu uczestniczyli nie później niż w ciągu sześciu miesięcy od restytucji instytucji Prezydenta Republiki Litewskiej.

W tym czasie prawo wyborcze jest obywateli uważa się za dotychczasowe, jeżeli uczestniczyli w głosowaniu, jeżeli w głosowaniu uczestniczyli nie później niż w ciągu sześciu miesięcy od restytucji instytucji Prezydenta Republiki Litewskiej.

ła ponad połową uczestniczących w wyborach wyborców, uważany jest za wybranego.

Jeżeli w pierwszym głosowaniu żaden kandydat nie zbierze ponad połowę głosów wyborców uczestniczących w wyborach, po dwóch tygodniach odbywa się drugie głosowanie, do którego pozostawia się dwóch kandydatów mających najwięcej zebranych głosów i za wybranego uważany jest ten, który uzyskał więcej głosów.

Jeżeli na drugie głosowanie pozostaje tylko jeden kandydat, uważa się go za wybranego, jeżeli otrzymał ponad połowę głosów wyborców uczestniczących w tym głosowaniu.

Inne wybory Prezydenta, jego mianowanie czy zajęcie stanowiska będą bezprawne i nieważne.

Zanim wybrany Prezydent obejmie kierownictwo Państwem, kieruje nim przewodniczący Rady Najwyższej.

**Artykuł 92<sup>4</sup>.** Wybrany Prezydent następnego dnia po uprawnieniu wyborów przystępuje do pełnienia obowiązków po uroczystym zaprzysiężeniu w Radzie Najwyższej.

Prezydenta zaprzysięga przewodniczący Rady Najwyższej.

Akt przysięgi Prezydenta Republiki Litewskiej podpisują Prezydent i przewodniczący Sądu Najwyższego.

Tekst przysięgi Prezydenta ustala Ustawa Konstytucyjna „O Prezydencie Republiki Litewskiej”.

**Artykuł 92<sup>5</sup>.** Po wyborze Prezydenta Republiki Litewskiej Rząd podaje się do dymisji. Po 15 dniach Prezydent przedstawia Radzie Najwyższej premiera do zatwierdzenia. Decyzję w sprawie premiera Rada Najwyższa powinna podjąć w terminie siedmiu dni.

Zatwierdzeniem przez Radę Najwyższą premierowi Prezydent poleca utworzenie rządu, zatwierdza jego skład.

Zatwierdzeniem przez Prezydenta rząd w ciągu 15 dni przedstawia Radzie Najwyższej deklarację o głównych kierunkach i zasadach działalności. Rada Najwyższa w ciągu 15 dni powinna podjąć decyzję w sprawie zaakceptowania deklaracji o działalności rządu. Gdy deklaracja nie zostanie zaakceptowana, Prezydent przyjmuje dymisję rządu.

Jeżeli Rada Najwyższa co najmniej dwukrotnie z rządu w terminach wskazanych w niniejszym artykule nie zatwierdza zgłaszanych przez Prezydenta kandydatów na premiera albo dwa razy z rzędu nie akceptuje deklaracji o działalności rządu, Prezydent może rozpuścić wybory do Sejmu.

Prezydent na wniosek premiera i innych ministrów, Prezydent może odwołać premiera.

Prezydent przyjmuje dymisję członka rządu, reorganizuje rząd.

Gdy Prezydent postanawia zreorganizować rząd i mianuje ponad połowę nowych członków rządu powinien uzyskać aprobatę Rady Najwyższej dla deklaracji w sprawie swej działalności.

Prezydent przyjmuje dymisję rządu, gdy zgłasza dymisję lub zostaje odwołany premier, albo wyraził, gdy Rada Najwyższa większością wszystkich członków tajnym głosowaniem wyraża premierowi wotum nieufności z powodu działalności rządu. Prezydent przyjmuje zwrocone przez rząd pełnomocnictwa po wybraniu Sejmu.

Do dymisji lub złożenia pełnomocnictw rządu Prezydent poleca członkom rządu dalsze pełnienie obowiązków zanim zostanie utworzony nowy rząd. Prezydent ma prawo uczestniczyć

żyć w posiedzeniach rządu. U uczestnicząc w posiedzeniu rządu Prezydent na nim przewodniczy.

Prezydent ma prawo zawiesić uchwały i rozporządzenia rządu sprzeczne z ustawami.

**Artykuł 92<sup>6</sup>.** Prezydent kieruje polityką zagraniczną Państwa. Zawiera on międzynarodowe umowy Republiki Litewskiej albo wyznacza i upoważnia przedstawicieli państwa do ich zawarcia i podpisania. Prezydent podpisuje zawarte przez siebie układy międzynarodowe i dokumenty ratyfikacyjne układów ratyfikowanych przez Radę Najwyższą. Na umowy międzynarodowe przygotowane przez rząd i ministerstwa jest potrzebna uprzednia zgoda Prezydenta.

Prezydent, gdy zawczasu nie uzyska aprobaty rządu na referendum, nie może zawierać układów i innych aktów w sprawie wstąpienia Republiki Litewskiej do wspólnot, stowarzyszeń i związków państw, które ograniczają suwerenność Państwa Litewskiego.

Na wniosek rządu Prezydent mianuje i odwołuje przedstawicieli dyplomatycznych Republiki Litewskiej w państwach zagranicznych i przy organizacjach międzynarodowych, przyjmując listy uwierzytelniające przedstawicieli dyplomatycznych państw zagranicznych, nadaje wysokie stopnie dyplomatyczne.

**Artykuł 92<sup>7</sup>.** Prezydent mianuje i odwołuje wysokich urzędników państwowych, których mianowanie i odwoływanie zleca mu ustawa.

Prezydent nadaje najwyższe stopnie wojskowe.

Prezydent sprawując udzielone mu pełnomocnictwa wydaje Akty Prezydenckie.

Akty Prezydenckie z wyjątkiem Aktu o rozwiązaniu rządu, mianowaniu osób urzędowych i w innych przewidzianych przez ustawę wypadkach, są ważne, gdy jest podpis premiera lub odpowiedniego ministra.

Prezydent wydaje rozporządzenia dotyczące działalności podległych służb.

Przyjmuje Rząd Najwyższą ustawą, jak też uchwała dotycząca trybu jej uprawomocnienia przedkładana jest Prezydentowi do podpisania i rozpowszechnienia.

Prezydent przyjęta przez Radę Najwyższą ustawę podpisuje i rozpowszechnia w ciągu 10 dni po przedstawieniu albo zwraca Radzie Najwyższej do powtórnej rozpatrzenia, wskazując, dlaczego nie zgadza się jej podpisać i jakie proponuje poprawki.

Jeżeli Rada Najwyższa, rozpatrując powtórną zwróconą ustawę, przyjmuje ją bez poprawek albo poprawiona częściowo co najmniej trzema piątymi głosów wszystkich deputowanych do Rady Najwyższej, Prezydent powinien ją podpisać i rozpowszechnić.

Przyjmuje przez Radę Najwyższą ustawę budżetową. Prezydent powinien podpisać i rozpowszechnić.

Prezydent podpisuje i rozpowszechnia ustawy i uchwały przyjęte w drodze głosowania (referendum) Narodu.

Prezydent może zgłaszać Radzie Najwyższej projekty ustaw. Może on zgłaszać kwestie porządku obrad Rady Najwyższej, które należy rozpatrywać w pierwszej kolejności. Wnioski Prezydenta Rada Najwyższa powinna rozpatrywać.

Prezydent ma prawo żądać rozpatrzenia poza kolejnością procedury pilnego przyjęcia jakiegokolwiek ustawy lub kwestii, jednakże Rada Najwyższa trzema piątymi głosów wszystkich deputowanych do Rady Najwyższej

może odrzucić to żądanie. Przynajmniej ma prawo zwracać się do Narodu.

Prezydent może przedstawiać do głosowania przez Naród poprawki do Tymczasowej Ustawy Zasadniczej (Konstytucji), z wyjątkiem poprawki dotyczącej uprawnień Prezydenta.

Prezydent może powołać własną Radę Konsultacyjną. Jej uchwały nie mają mocy prawnej.

Prezydent w trybie ustalonym przez ustawę rozstrzyga kwestię nadania i pozbawienia obywatelstwa Republiki Litewskiej, jak też przyznania azylu. Prezydent przyznaje odznaczenia państwowe, nadaje przewidziane przez ustawy specjalne tytuły.

Prezydent udziela prawa łaski. Udziela prawa łaski ministrom i innym wysokim państwowym osobistościom oficjalnym, skazanym za przestępstwa służbowe, Prezydent może wyłącznie za zgodą Rady Najwyższej.

W przewidzianych przez ustawę nie cierpiących zwłoki przypadkach Prezydent ogłasza stan nadzwyczajny w Państwie i w poszczególnych jego miejscowościach, w terminie trzech dni przedstawia ten swój Akt do zatwierdzenia Radzie Najwyższej.

W przypadkach przewidzianych przez ustawę Prezydent swym Aktem, który musi być podpisany przez premiera, może wprowadzić w jakiegokolwiek jednostce administracyjnej Państwa bezpośrednie zarządzanie przez rząd. Prezydent w terminie trzech dni przedstawia ten swój Akt Radzie Najwyższej do zatwierdzenia.

**Artykuł 92<sup>8</sup>.** Prezydent ogłasza wybory do Sejmu, które powinny odbyć się w ciągu ostatnich dwóch miesięcy kadencji Rady Najwyższej.

Prezydent na wniosek Rządu może ogłosić wybory do Sejmu wcześniej niż w terminie wskazanym w pierwszej części niniejszego artykułu, jeżeli Rada Najwyższa wyraziła Rządowi wotum nieufności.

Prezydent może ogłosić wybory do Sejmu wcześniej niż w terminie wskazanym w pierwszej części niniejszego artykułu, jeżeli Rada Najwyższa w ciągu dwóch miesięcy od początku roku budżetowego nie zatwierdziła budżetu państwowego.

Prezydent może ogłosić wybory do Sejmu wcześniej niż w terminie wskazanym w pierwszej części niniejszego artykułu, gdy: Rada Najwyższa w okresie ponad 30 dni sesji nie może przyjąć ustaw i uchwał;

Przyjmuje się nową Konstytucję Republiki Litewskiej; Rada Najwyższa podejmuje uchwałę w sprawie wyborów do Sejmu.

Dzień wyborów do Sejmu wyznacza Prezydent. Prezydent wyznacza dzień zwolnienia pierwszego posiedzenia nowego wybranego Sejmu nie później niż w ciągu 15 dni po wyborach.

Jeżeli Prezydent nie wyznacza dnia pierwszego posiedzenia, to Sejm zbiera się sam w piętnastym dniu po wyborach.

Prezydent może zwołać nadzwyczajną sesję lub posiedzenie Rady Najwyższej, ustalając porządek obrad sesji lub posiedzenia.

Prezydent co najmniej raz do roku informuje Radę Najwyższą o stanie kraju i polityce zagranicznej. Rada Najwyższa na każdej zwyczajnej sesji może poprosić o jedną nadzwyczajną informację.

**Artykuł 92<sup>9</sup>.** Prezydent zgłasza Radzie Najwyższej kandydaturę przewodniczącego Sądu Najwyższego, jego zastępcę, sędziów Sądu Najwyższego, przewodniczącego Sądu Apelacyjnego

i mianuje innych sędziów. **Artykuł 92<sup>10</sup>.** Prezydent jest wodzem naczelnym wszystkich sił zbrojnych Państwa, jednakże za utrzymanie sił zbrojnych i potencjał obronny wobec Rady Najwyższej jest odpowiedzialny rząd.

Do rozpatrywania problemów bezpieczeństwa i obrony Państwa Prezydent zatwierdza Radę Bezpieczeństwa Państwa i przewodniczy jej.

W czasie obrady Państwa Prezydent zarządza sprawami obrony na podstawie rozkazów.

Gdy zaistnieje zagrożenie dla bezpieczeństwa Państwa, Prezydent może ogłosić w państwie lub jego części stan obrony państwa i nie później niż w ciągu trzech dni zgłasza ten swój Akt do zatwierdzenia przez Radę Najwyższą. W takim samym trybie między sesjami Rady Najwyższej Prezydent rozstrzyga problemy mobilizacji i wojny.

**Artykuł 92<sup>11</sup>.** Prezydent za działania w ramach swych uprawnień nie może być oskarżony. Za inne działania, którymi złamał złożoną przysięgę wierności Republice Litewskiej i jej Konstytucji lub popełnił umyślnie ciężkie przestępstwo, może być pociągnięty do odpowiedzialności w trybie publicznego procesu oskarżenia.

Proces oskarżenia ustala ustawa.

**Artykuł 92<sup>12</sup>.** W razie śmierci, dymisji Prezydenta, usunięcia go w trybie procesu oskarżenia, jak też w przypadkach, gdy Sad Najwyższy ustala, że nieprawdopodobnie zaistniały niemożliwe do pokonania i usunięcia przeszkody w pełnieniu obowiązków Prezydenta, Rada Najwyższa w ciągu dziesięciu dni powinna ogłosić wybory Prezydenta, które muszą być przeprowadzone w terminie dwóch miesięcy.

W razie gdy nie ma Rady Najwyższej (Sejmu), albo gdy nie może ona spełnić tego wymagania, wybory Prezydenta ogłasza premier.

W przypadkach wskazanych w pierwszej części niniejszego artykułu aż do wybrania Prezydenta, funkcje Prezydenta pełni przewodniczący Rady Najwyższej, który swe obowiązki w Radzie Najwyższej przekazuje na mocy rozporządzenia zastępcy. Jeżeli nie ma przewodniczącego Rady Najwyższej, to funkcje Prezydenta aż do wybrania przewodniczącego Rady Najwyższej spełnia premier, który czasowo przekazuje swe obowiązki zastępcy. Spełniając funkcje Prezydenta, przewodniczący Rady Najwyższej albo premier nie mogą ogłaszać referendum, odwoływać lub reorganizować rząd, a Rada Najwyższa nie może wyrazić im wotum nieufności.

W żadnych innych przypadkach inne osoby lub instytucje nie mogą pełnić funkcji Prezydenta.

**Artykuł 92<sup>13</sup>.** Osoba Prezydenta jest nieatylkana: dopóki pełni funkcje, nie może być aresztowany, pociągnięty do odpowiedzialności karnej lub administracyjnej.

Tytuł Prezydenta osoba zachowuje dożywotnio.

**Artykuł 92<sup>14</sup>.** Siedziba Prezydenta znajduje się w stolicy Republiki Litewskiej Wilnie. Nad siedzibą Prezydenta wznosi się flagę państwową Republiki Litewskiej. Flagą Prezydenta jest wznoszona w trybie ustalonym przez ustawę.

**Artykuł 92<sup>15</sup>.** W ustawie budżetowej Republiki Litewskiej przewiduje się środki na spełnienie funkcji Prezydenta, utrzymanie siedziby, aparatu i służby. Uposażenie Prezydenta ustala Rada Najwyższa.



# Ustawa Republiki Litewskiej

(Dokończenie ze str. 5)

## Artykuł IV

Dokonać następujących zmian w Tymczasowej Ustawie Zasadniczej:

1) W drugiej części artykułu 78:

a) punkt 1 dać w następującym brzmieniu:

„1) przyjmować Tymczasową Ustawę Zasadniczą Republiki Litewskiej i dokonywać zmian. Przygotowywać projekt Konstytucji Republiki Litewskiej i po zatwierdzeniu jej po drugim czy trzecim głosowaniu do najniższej dwójki głosów ogólnie liczonej deputowanych do Rady Najwyższej przedstawiać Narodowi do głosowania (referendum);

b) punkt 10 dać w następującym brzmieniu:

„10) na wniosek Prezydenta zatwierdzać kandydaturę premiera, na propozycję rządu tworzyć i likwidować ministerstwa Republiki Litewskiej;”

c) punkt 11 dać w następującym brzmieniu:

„11) na wniosek Prezydenta mianować przewodniczącą Sądu Najwyższego, jego zastępcę, sędziów Sądu Najwyższego, przewodniczącego Sądu Apelacyjnego i innych sędziów; mianować kierowników instytucji państwowych podległych Radzie Najwyższej Republiki Litewskiej;”

d) punkt 12 dać w następującym brzmieniu:

„12) regularnie wysłuchiwać sprawozdań kierowników powoływanych lub wybieranych przez nią instytucji państwowych, jak też wyznaczanych przez nią osób urzędowych; w razie potrzeby w drodze tajnego głosowania roz-

strzygać kwestie wotum nieufności wobec osób urzędowych

instytucji powoływanych lub zatwierdzanych przez rząd lub Radę Najwyższą Republiki Litewskiej;”

e) punkty 13 i 20 uznać za nieważne;

f) punkt 21 dać w następującym brzmieniu:

„21) anulować decyzje rad rejonów i miast szczebla republikańskiego, jeżeli są one sprzeczne z ustawami!”

2) w drugiej części artykułu 80 po słowach „sesje zwolkuje” dopisać słowo „prezydent”;

3) w artykule 81 po słowie „należy” dopisać słowo „do Prezydenta”;

4) artykuł 83 dać w następującym brzmieniu:

„Artykuł 83. Uchwały i inne akty Rady Najwyższej Republiki Litewskiej z wyjątkiem ustaw i uchwał w sprawie ich uprawnomocnienia, uchwały Prezydium Rady Najwyższej podpisuje i rozpowszechnia je przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej.”

5) Punkty 7, 8, 9, 10 i 11—1 artykułu 85 uznać za nieważne.

6) Pierwszą część artykułu 86 uznać za nieważną.

7) W artykule 87:

a) punkty 2, 5 i 6 uznać za nieważne;

b) w punkcie pierwszym wykreślić słowa „ustawy i inne”, a w zakończeniu dopisać następujące słowa: „z wyjątkiem ustaw i uchwał dotyczących trybu i uprawnomocnienia;”

punkt 4 dać w następującym brzmieniu:

„4) przedstawia Radzie Najwyższej kandydatury do mianowania lub wyboru na stanowiska kierowników stworzonych przez Radę

Najwyższą i podległych jej organów państwowych.”

8) pierwszą i drugą części artykułu 89 uznać za nieważne.

9) Artykuł 94 dać w następującym brzmieniu:

„Artykuł 94. Premier kieruje Rządem i reprezentuje go. Działalność rządu reguluje ustawa o rządzie.”

10) Artykuł 95 dać w następującym brzmieniu:

„Artykuł 95. Rząd jest odpowiedzialny wobec Prezydenta i musi mieć wotum zaufania Rady Najwyższej. Rada Najwyższa tajnym głosowaniem większością ponad połowę głosów deputowanych może wyrazić wotum nieufności dla działalności rządu.”

## Artykuł V

Jeżeli zasada kogośkolwiek artykułu Tymczasowej Ustawy Zasadniczej jest sprzeczna z zasadą Ustawy Konstytucyjnej „O Prezydencie Republiki Litewskiej”, to obowiązuje zasada Ustawy Konstytucyjnej „O Prezydencie Republiki Litewskiej”, natomiast Rada Najwyższa powinna poczynić potrzebne poprawki w Tymczasowej Ustawie Zasadniczej i innych ustawach.

## Artykuł VI

Ustawa ta powinna być ogłoszona w terminie trzech dni po komunikacji komisji do spraw referendum w sprawie jej przyjęcia i uzyskuje moc prawną we wskazanym dniu opublikowania, z wyjątkiem artykułu IV, który nabiera mocy prawnej, gdy wybrany Prezydent następuje do pełnienia obowiązków.

Inicjatywna grupa referendum

6 maja 1992 r.

## Biuro wycieczkowe

### „Senasis Vilnius” („Stare Wilno”)

zaprasza wszystkich chętnych do podróży:

1. WILNO — BULGARIA — TURCJA (Stambuł 3 dni) na 7 dni. Cena 155 dolarów USA plus 1000 rubli. Cena obejmuje: podróż do Stambułu autokarem „Micubisi” (klimatek, zająca, wideo, toaleta, bar). W Stambule zakwaterowanie w komfortowym hotelu, śniadania, wyżywienie. Wyjazd z Wilna 1 i 21 czerwca.

2. SAMOŁETEM DO STAMBUŁU (3 dni). Cena 198 dolarów i 3500 rubli obejmuje: podróż samolotem z Wilna i z powrotem, zakwaterowanie w Stambule w komfortowym hotelu, śniadania, wyżywienie. Odlot w czerwcu.

3. DO CHIN (Pekin, 7 dni) na 9 dni. Cena 170 dolarów USA i 39 tysięcy 700 rubli obejmuje: podróż do Moskwy pociągami, z Moskwy samolotem bezpośrednim rejsom do Pekinu, w Pekinie tygodniowe zakwaterowanie w hotelu 3-gwiazdkowym, śniadania i kolacje. Wyjazd 21 czerwca.

4. STATKIEM „SZALAPIN” 11-DNIOWA PODROŻ ODESSA — STAMBUŁ (TURCJA) — LIMASSOL (CYPR) — PIREUS (GRECJA) — STAMBUŁ (TURCJA) — ODESSA. Cena 230 dolarów USA plus 13500 rubli. Odlot z Wilna 5 czerwca 20 sierpnia.

Zwracać się: Wilno, ul. Basanawicziusa 15, 2 piętro, gab. 9, tel.: 65-22-38.

## Firma turystyczna



### „ERELIS”

SZANOWNA PANI, SZANOWNY PANI!

Zapraszamy na WYCIEZKI AUTOKAROWE DO WARSZAWY, będziecie obsługiwani przez miłą i sympatyczną polską ekipę. Po bilety zwracać się do kina „Pergale” kasa nr 1, tel. 22-53-92.

UWAGA, DUŻA ZNIŻKA CEN!

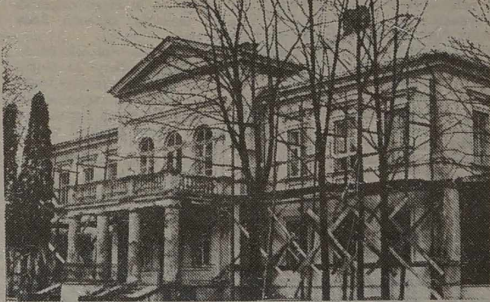
## Wileńszczyzna wczoraj i dziś

# Jedyny zabytek w Sołecznikach

Pałac Wagnera... Nadal, niestety, ulega ruinie. Mimo że trwa jego renowacja. W reprezentacyjnej sali pałacu konserwatorzy zabytków kończą złozenie boazerii, a tuż, w następnym pokoju pęka tynek, bowiem przecieka dach. — Obawiam się, że praca i zainwestowane pieniądze mogą pójść na marne — stwierdza konserwatorka pani Gintare Malinauskienė.

A przecież... Właśnie pieniądze decydują o losie tego zabytku. I ludzie, którzy nimi gospodarują. Prace budowlane rozpoczęła Państwowa Organizacja Remontowo-Budowlana, niestety, znana w rejonie z bardzo niskiej jakości robót, zwłaszcza tyńskarskich.

Dyrektor Szkoły Sztuk Pięknych Władysław Bogdanowicz „objął progi” gabinetów władz terenowych. Na rok bieżący, jak na razie, nie przydzielono ani kopiejk.



Prace budowlane stanęły. Potrzeba co najmniej 2—3 milionów na zakończenie rekonstrukcji dachu, wyremontowanie sali oraz wymianę urządzeń hydraulicznych. W. Bogdanowicz zawarł umowę z wileńską firmą „Akantas”, która zgodziła się odnowić fasadę pałacu, wykonać prace stolarskie... Potrzeba pieniędzy. Szczere

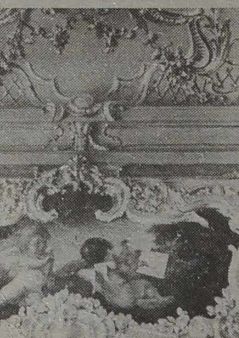
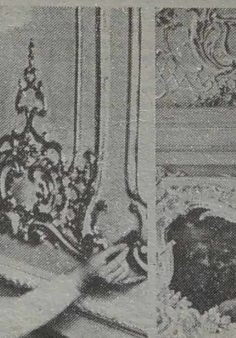
rze mówiąc, chęci znalezienia ich w budżecie rejonowym.

Piotr RYNGIEWICZ

Rejon sołecznicki

NA ZDJĘCIACH: pałac Wagnera nadal ulega ruinie; konserwatorzy zabytków z przedsiębiorstwa „Meistras” Wirlinija Murtalite i Gintare Malinauskienė; fragment odnowionego piękn.

Fot. Walery Charin



### KTO URODZIŁ SIĘ 16 MAJA

To osoby o dużej inteligencji i jeszcze większym uroku osobistym. Już od młodych lat wytyczają sobie życiowe cele i są ich świadomi przez cały czas. Mają ogromne ambicje. Nigdy nie zadowolają się tym, co już osiągnęli. Potrafią docenić własne zalety i umiejętnie je wykorzystywać. Z jednej strony cechuje ich dobroć i uczuciowość, z drugiej zaś egoizm. Ich sukcesy rodzą pychę i prowadzą do zapędów dyktatorskich.

### KTO URODZIŁ SIĘ 17 MAJA

Posiadają umiejętność jasnego precyzowania celów. Mają duże zdolności wynalazcze. W ogóle jest to umysłowość twórcza i oryginalna. Do ujemnych cech ich charakteru można zaliczyć samowolę, nieustępliwość oraz małą wrażliwość na cudze nieszczęścia.

### KTO URODZIŁ SIĘ 18 MAJA

Są bardzo zrównoważeni. Odznaczają się dużymi ambicjami i wytrwałością w tym, co postanowili. W swoich poglądach oraz uczuciach są stali. Na co dzień bywają serdeczni i czuli. Zwracają dużą uwagę na sprawy uczucia. Cieszą się uczuciem otczenia i rodziny. Z czasem prowadzi to ich do zbytnej ufności we własne siły i zdolności. Przywiązują sobie niejednokrotnie znaczenie ponad miarę. Gdyby mieli więcej skromności, wówczas byłoby osobami zasługującymi na najwyższy szacunek.

## Kalendarium

\* Sobota (16.V) jest 137 dniem 1992 r.  
\* Znak Zodiaku — Byk.  
\* Imieniny: Andrzej, Szymon, Jędrzeja.

\* Wschód Słońca — 5.11 godz. 21.20. Długość dnia — 15.20 godz. 09 min.  
\* Księżyc. Pełnia o 17.00 min.

### Niedziela (17.V)

\* Imieniny: Weronika, Paulina, Sławomira.  
\* Wschód Słońca — 5.11 godz. 21.22. Długość dnia — 15.20 godz. 12 min.

### Poniedziałek (18.V)

\* Imieniny: Eryka, Alana, Andrzej, Mysłobora.  
\* Wschód Słońca — 5.11 godz. 21.24. Długość dnia — 15.20 godz. 16 min.

### SPRZEDAJE SIĘ:

— drewno okrągłe  
— roboty kuchenne

me-3".

Zwracać się: Wilno, 51-63-10 w godz. 15-21

## Pogoda

Litewska Służba Hydrologiczna przewiduje na najbliższe dni zachmurzenie zmienne, temperatury w dzień 2—7, w nocy 2—22 stopnie ciepła.

17 maja nieznaczne opady, w nocy 2—7, w dzień 2—22 stopni ciepła.



129



NIEDZIELA, 17 MAJA

LTV-1

9.00 - Dziennik 9.15 - Film anim. 'Supersłaski'...

LTV-2

6.00-8.55 - Program Ostankino 8.55 - 'Lietolo'...

Moskwa I

6.00 - Czas sily duchowej 7.00 - Gimnastyka...

TV Rosji

7.00 - Wieści 7.20 - Panorama dok 8.00 - Telegromadzenie...

PONIEDZIAŁEK, 18 MAJA

LTV-1

7.45 - Na dzień dobry 8.10 - Wiadomości ze świata...

LTV-2

5.00-18.10 - Program Ostankino 18.10 - Lekcja włoskiego...

Moskwa I

5.00 - Poranek 7.30 - Program audycji 7.35 - Kreskówki...

8.55 - Film fab. 'Człowiek jak morze'...

TV Rosji

16.15 - Szkoła menedżerów 16.45 - TINKO 17.00 - Transroseter...

WTOREK, 19 MAJA

LTV-1

7.45 - Na dzień dobry 8.10 - Wiadomości ze świata...

LTV-2

5.00-1.35 - Program Ostankino

Moskwa I

5.00 - Poranek 7.35 - Kreskówki 8.00 - Dzieciacy klub muzyczny...

TV Rosji

7.00 - Wieści 7.20 - Język francuski 7.50 - Jesień życia...

ŚRODA, 20 MAJA

LTV-1

7.45 - Na dzień dobry 8.10 - Wiadomości ze świata...

LTV-2

5.00-18.45 - Program Ostankino 18.45 - Lekcja włoskiego...

Moskwa I

5.00 - Poranek 7.35 - Kreskówki 8.20 - Spektakl dla dzieci...

TV Rosji

7.00 - Wieści 7.20 - Film TV 7.30 - Język niemiecki...

CZWARTEK, 21 MAJA

LTV-1

7.45 - Na dzień dobry 8.10 - Wiadomości ze świata...

LTV-2

5.00-18.10 - Program Ostankino 18.10 - Lekcja włoskiego...

Moskwa I

5.00 - Poranek 7.35 - Kreskówki 8.00 - Spektakl estradowy...

TV Rosji

7.00 - Wieści 7.25 - Język hiszpański 7.55 - W wolnym czasie...

PIĄTEK, 22 MAJA

LTV-1

7.45 - Na dzień dobry 8.10 - Wiadomości ze świata...

LTV-2

7.30-1.15 - Program Ostankino

Moskwa I

7.35 - Film anim 8.00 - Film dla dzieci 'Piosenki dla wczuwać'...

TV Rosji

7.00 - Wieści 7.20 - Czas ludzi interesu 8.20 - Język angielski...

SOBOTA, 23 MAJA

LTV-1

9.00 - Dziennik 9.15 - Program dla dzieci 10.15 - Kraj Klajpedzki...

20.25 - Reklama 20.30 - Panorama 21.00 - Pod własnym dachem...

LTV-2

6.30-9.30 - Program Ostankino 9.30 - Program TV Litwy...

Moskwa I

6.30 - Sobotni poranek człowieka interesu 7.30 - Kreskówka 7.45 - Wapnolota...

TV Rosji

7.00 - Wieści 7.20 - Źródła 8.00 - Przewłogie światy...

NIEDZIELA, 24 MAJA

LTV-1

9.00 - Dziennik 9.15 - Film anim. 'Supersłaski'...

Grono pedagogów Mickuskiej Szkoły Średniej...

Wyrazy głębięgo współczucia z powodu zgonu ukochanej Mamy...

Wyrazy głębięgo współczucia Frankowi DEJUNOROWICZOWI...

Wyrazy głębięgo współczucia Julii i Józefowi BŁAZYSOM z powodu zgonu...



